

Omroep Zender Museum

Opgericht augustus 2005

NIEUWSBRIEF nr. 39

november 2018

Vrienden van het Omroep Zender Museum, hier ligt het negenendertigste nummer van onze Nieuwsbrief voor u. In deze Nieuwsbrief het verslag van activiteiten in de afgelopen maanden.

Sorteren en rubriceren

In de vorige Nieuwsbrief is al vermeld dat de ruim 400 archiefdozen grotendeels op zijn plek staan. Naar de inhoud was niet gekeken. Integendeel, voor de verhuizing zijn een flink aantal dozen gevuld zonder al te veel op de inhoud te letten. Met een potlood stond de globale inhoud op de dozen geschreven. Jammer was dat als je langs de stelling met alle dozen liep de tekst van de bovenste rijen niet te lezen was.

Hoogste tijd dus om even diep adem te halen en aan een al lang noodzakelijke taak te beginnen. Alle dozen open maken, de inhoud bekijken, sorteren, dubbele exemplaren er uit halen en daarna met een etiket op de doos duidelijk aangeven wat er in zit.

Augustus: er is een begin gemaakt met het sorteren en rubriceren. Het eind is nog lang niet in zicht.

Echt monnikenwerk dus. Met een aantal mensen zijn we daar nu al enkele maanden mee bezig. Een hele puzzel om alles zo te rubriceren dat alles later weer makkelijk terug te vinden is. Daarbij komt dat de inhoud van veel dozen zo interessant is dat je verleid wordt om allerlei documenten en tekeningen uitgebreid te bestuderen.

Een van de honderden tekeningen. In 1941 werden houten gebouwen aangepast voor gebruik door de bezetter

Voordat met de archief dozen begonnen werd zijn de foto's geordend. Dit kostte meer dan een maand werk. Veel foto's en documenten zijn alleen digitaal beschikbaar. Dus is ook in ons computernetwerkje een en ander gestructureerd. De inhoud van het digitale archief moet nog verder worden opgeschoond. Er zijn maatregelen genomen dat een calamiteit in het computernetwerk niet leidt tot verlies aan data. Al met al hebben we nu al veel meer inzicht welke schat aan historische gegevens we bezitten.

Wat gaan we doen met onze historische schatten?

Plannen genoeg. Wij willen graag zoveel mogelijk mensen laten meegenieten van de inhoud van onze archieven en wat we nog aan hardware bezitten. Helaas kunnen we niet meer zoals voorheen bezoekers ontvangen.

We kunnen wel via onze website veel meer historische informatie met een ieder delen. Daarom wordt op de achtergrond gewerkt aan een totaal nieuwe opzet van de website. We verwachten dat volgend jaar de nieuwe website beschikbaar komt.

Verder willen we, omdat u niet meer naar ons kan komen, naar u toe komen.

Heeft u interesse in een presentatie over de historie van het uitzenden van Radio en TV dan kunt u ons benaderen via de website. We kunnen dan in onderling overleg een passende presentatie voorbereiden. Die kan bijvoorbeeld gaan over techniek, gebouwen of een bepaald gebouw. Of een algemeen overzicht van radio en/of TV door de jaren heen.

Meetapparaten en andere hardware

Gestaag gaan we ook verder met het uitzoeken en testen van meetapparatuur en andere handzame apparaten. Waar we te veel van bezitten gaan we (soms na reparatie) voor een gering bedrag te koop aanbieden. Naast enkele grote en kleinere (zend)buizen staat bijvoorbeeld ook een werkend uniek meetapparaat uit 1959 klaar. Dit meetapparaat van Rohde & Schwarz heeft Nederlandstalige opschriften. Dit komt bijna niet voor. Met dit apparaat kan een puls via een kabel naar een antenne of ander object worden gestuurd en worden bepaald hoeveel van de energie wordt gereflecteerd. Voor het aflezen is een oscilloscoop nodig.

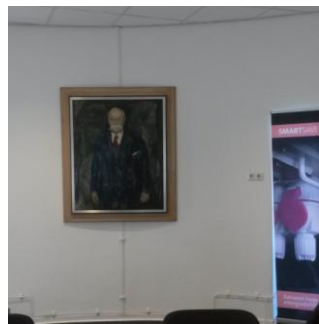

Impulsreflectometer type ZUPI van Rohde & Schwarz

Ook kan de impedantie van een kabel worden bepaald. Heeft u interesse in dit apparaat laat het ons dan weten via de website. Via de website wordt regelmatig bekend gemaakt wat we nog meer beschikbaar hebben.

Gerbrandy op zijn plek

In 1965 kreeg de toren in IJsselstein de naam Gerbrandy-toren. Hiermee werd professor Gerbrandy geëerd voor zijn jarenlange werk voor de radio in Nederland. Bij zijn afscheid als voorzitter van de raad van beheer van Nozema is er een portret van hem geschilderd. Dit schilderij heeft in de vergaderzaal van Nozema gehangen en is naderhand naar de familie gegaan. In de vergaderzaal is toen een geschilderd kopie opgehangen. Dit kopie is bij het OZM terecht gekomen en heeft nu een plaats gekregen in de vergaderruimte van de Gerbrandy-toren.

Het schilderij van professor Gerbrandy aan de muur in de vergaderruimte in de toren in IJsselstein

Laatste nieuws

Ter afsluiting van het jaar waarin het honderd jaar geleden is dat de Nederlandsche Seintoestellen Fabrik werd opgericht, is er met tot en met 6 december een mini-expo te zien in de Bibliotheek Hilversum aan de 's Gravelandseweg 55. Meer informatie staat op onze website.

In de schijnwerper:

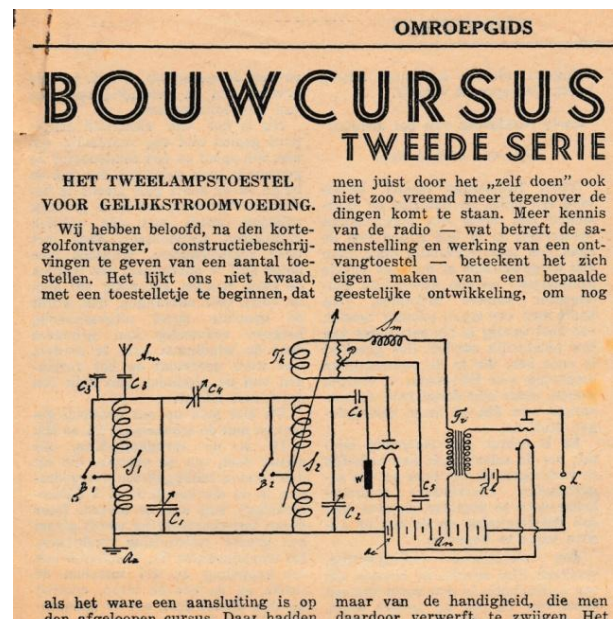

De opmars van de radio

Toen Hanso Schotanus à Steringa Idzerda in november 1919 begon met omroepuitzendingen waren er nog maar een handje vol ontvangers. Hoeveel precies is niet bekend. In 1923 gaat de Nederlandse Seintoestellen Fabrik (NSF) in Hilversum uitzenden. De NSF verwacht zo een markt te creëren voor verkoop van hun radiotoestellen.

Met ingang van 1 januari 1926 registreert de P&T (voorloper van de PTT) het aantal luisteraars. Iedereen die een radiotoestel heeft moet dit bij P&T aanmelden. Per 1 januari 1926 zijn het er 24.160 en een jaar later 48.688. Als luisteraar worden zowel de radio bezitters als de luisteraars via een radio centrale meegeteld.

In die tijd zijn er veel zelf (of door een handige kennis) gebouwde toestellen. Er circuleren veel schema's, ook via de omroepverenigingen. Philips begint pas in 1927 met de productie van radiotoestellen.

Beschrijving van de bouw van een radio in de NCRV gids van 1931

De NCRV gids beschrijft in 1935 de ontwikkeling van het aantal luisteraars in de beginperiode van de radio. Het betreffende artikel "de Omroep in beeld en cijfers" staat op de volgende pagina.

Nieuwsbrief Stichting Omroep Zender Museum

Redactie Rein Simonse

Foto's Rein Simonse

Wilt u reageren?

Mail naar nieuwsbrief@omroepzendermuseum.nl

Website: www.omroepzendermuseum.nl

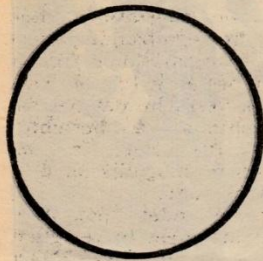
Disclaimer: zie website OZM

De

49.000

910.000

omroep in

beeld en cijfers

Veel is reeds geschreven over de nog gestaag toenemende invloed, welke de omroep uitoefent op onze hedendaagsche samenleving.

Daarbij konden dan, van verschillende onderwerpen uitgaande, wel hier en daar gevolgtrekkingen worden gemaakt, die eenigszins een beeld gaven van de grootte en de vorm van die invloed op onze maatschappij.

Maar geheel omvatten konden deze beschouwingen de zaak niet. Echter bestaat er een andere manier waarop we ons het gewenschte beeld kunnen vormen omtrent de omroep, namelijk met behulp van cijfers.

Cijfers kunnen niets anders zijn dan vastgelegde waarnemingen. Het voordeel van de beschouwingwijze met behulp van cijfers springt nu dadelijk in het oog. Mocht namelijk onze uitleg van waargenomen grootheden (cijfers) falen, dan blijft nochtans de waarde der notering behouden, ook al is die waarde ons nog niet duidelijk.

Waarde lezer, deze misschien wat ongewone inleiding was noodig om U voor te bereiden op het volgende.

Ongetwijfeld is het aantal radio-luisteraars een maat voor de belangstelling, die de omroep geniet. Nu is dat aantal vrij nauwkeurig bekend. Immers iedere toestelbezitter is verplicht daarvan aangifte te doen bij de P.T.T. administratie en de radio-centraalhouder is zulks verplicht ten aanzien van het aantal der op zijn centrale aangesloten abonné's.

Zoo bedroeg bijvoorbeeld het aantal luisteraars op 1 Jan. 1927 rond 49.000 en per 1 Jan. 1935 ongeveer 910.000, dat is dus in 8 jaar tijds een 18-voudige toename.

Om eenig inzicht te verkrijgen in het verloop van deze toename

gedurende deze jaren, is in nevenstaande figuur bij de eerste dag van ieder jaar het aantal luisteraars op die datum aangegeven door een klein cirkeltje.

Deze cirkeltjes zijn verbonden door rechte lijnen en het resultaat, een gebroken lijn, geeft ons een vrij betrouwbaar beeld van de luisteraarstoename.

Merkwaardig is het te zien, dat het eerste crisisjaar, 1929, sterk remmend heeft gewerkt op de uitbreiding van de schare der luisteraars. Maar vanaf 1930 is er een gestadige toename te constateeren, wel een bewijs, dat de radio geen luxe meer is voor ons volk, maar een instituut is geworden, dat

werkelijk aan een behoefte blijkt te voldoen.

Tot slot wil ik nog even wijzen op de twee andere gebroken lijnen welke de toename van het luisteraarsaantal afzonderlijk aangeven voor de toestelbezitters en voor de radiocentrale-abonné's.

Aan het verloop van deze twee lijnen ziet U onmiddellijk hoe of deze twee groepen elkaar de loef trachten af te steken. Blijkbaar is de meerderheid momenteel sterk aan de zijde der toestelbezitters. Een belangrijke factor daartoe vormt natuurlijk het sterk verlaagde prijsniveau van de moderne ontvangtoestellen.

VAN DE B.

